

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za pol leta 50 lir, za četrt leta 25 lir, mesečno 9 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. - Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, petek 7. julija 1944

Preis - Cena L 0'80

Postopek pri izdaji gradbenih dopustitev

Združenje industrijcev in obrtnikov razglasa:

V okrožnici št. 5113 z dne 21. junija 1944 smo poročali o novi ureditvi gradbene delavnosti ter napovedali, da bodo v bližnjih dneh izdana podrobnejša pojasnila glede izdajanja gradbenih dopustitev. Šef pokrajinske uprave je pod V. No. 815/3 z dne 30. VI. 1944 izdal omenjena navodila, ki se glase tako:

K naredbi o ureditvi gradbene delavnosti na operacijskem ozemlju Jadransko primorje, ki je bila objavljena v »Službenem listu« od 27. V. 1944, kos 39, dajem glede vlaganja prošnji za gradbeno dopustitev nastopna navodila:

Prošnja za gradbeno dopustitev mora biti vložena na predpisanem obrazcu v treh izvodih. Ti obrazci se dobe pri tehničnem oddelku pokrajinske uprave v Ljubljani, odnosno pri občinah proti plačilu 1 lire za izvod. Občine lahko naročijo potrebno število teh obrazcev pri tehničnem oddelku proti plačilu ustreznega zneska.

Prošnja mora biti priložen načrt in tehnično poročilo, kakor tudi potrebni izkazi izmer za posamezne gradbene konstrukcije s podrobno navedbo količine gradbenega materiala po vrstah gradiva, vse v štirih izvodih. Načrt, tehnično poročilo in izkazi izmer morajo biti sestavljeni in podpisani od pooblaščenega gradbenega podjetja ali projektanta.

Prošnje se naslavlja na šefa pokrajinske uprave, tehnični oddelek, vlagajo se pa za Ljubljano pri županstvu te mestne občine, za druge kraje pa pri županstvu dotične občine. Če ni zadržkov v regulacijskem ali gradbenem oziru po zakonitih predpisih in če je nameravana gradnja nujno potrebna, potrdi občina to v izjavi na spremnem poročilu.

Ker je enomesečni rok po naredbi o ureditvi gradbene delavnosti potekel 27. junija t. l., se prošnje za gradbeno dopustitev nanašajo le na dela po tem roku; glede gradenj, pričetih pred tem rokom, je vložiti prošnje le za še nedovršena dela. V načrtu je taka dela označiti s posebno barvo, v tehničnem poročilu ter izmerah pa to primerno izkazati.

Prošnja za gradbeno dopustitev se mora vložiti tudi za vsa vzdrževalna in adaptacijska dela na kakršnih koli zgradbah ne glede na to, ali je za to potrebno gradbeno dovoljenje po zakonitih predpisih ali ne.

Vse prošnje in priloge so po čl. 6 toč. 1 taksnega zakona oproščene takse.

O tem obveščamo prizadeta podjetja zaradi znanja in ravnanja. Posebej opozarjamo, da bomo v bodoče mogli izdajati nakazila za gradbeni material samo proti predložitvi predpisane gradbene dopustitve.

Maša na Rožniku

Ob lepem zaključku šolskega leta 1943/44 na Trgovski strokovno nadaljevalni šoli Združenja trgovcev v Ljubljani in ob proslavi 20letnice ravnateljstva g. Gruma se bo zaključila slavnost sv. mašo, ki jo bobral g. gvardijan Godina v nedeljo 9. t. m. o poli 8. na Rožniku. Vabimo vse gg. trgovce, trgovske pomočnike, profesorje in gojence šole, da se te maše udeležijo.

Ameriški povojni gospodarski načrti

V članku »Podjetje UNRRA« razpravlja dr. Hermann Wanderscheck v »N. Wiener Tagblatt« o povojnih ameriških gospodarskih načrtih, ki naj bi zagotovili USA popolno gospodstvo tudi na evropskem trgu. Iz članka posnemamo naslednje:

Ameriška politika proti Angliji je docela jasna. Angliji dosledno odvzema eno imperialno pozicijo za drugo, ker je Amerika že davno spoznala, da bo izšla iz sedanjne vojne Anglija zadolžena, revna in nesposobna za konkurenčni boj. Roosevelt in njegovi upniki z Wall-Streeta se niso zadovoljili le s prisvojitvijo angleških oporišč in s pridobitvijo surovinskih monopolov, temveč hočejo na podlagi svojih denarnih terjatev doseči z ustanovitvijo ameriške veleorganizacije gospodarsko obvladanje sveta. To je namen lani ustanovljene organizacije UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation - Medzavezniška pomožna in obnovitvena organizacija).

Iz številnih časopisnih komentarjev se vidi, da si hočejo USA po vojni prilastiti svetovno gospodarsko vodstvo. Tako je zahteval podpredsednik Wallace, da gre Ameriki pravica, da daje vsemu svetu tehnične nasvete in da se prizna popolna svoboda za ameriške kapitalne naložbe po vsem svetu. Praktično pa naj izvede vse te načrte ameriške visoke finance organizacije UNRRA, ki jo vodi Zid Herbert Lehman, eksponent te finance.

Na konferenci v Hot Springsu se je skušal izvesti načrt za ureditev svetovnega kmetijskega gospodarstva, in sicer pod pretezo, da bi se rešile stradalajoče evropske države takoj po koncu vojne lakote. Še pred ustanovitvijo UNRRA se je v ta namen ustanovila za Italijo posebna organizacija Amigo, ki pa je praktično odrekla na vsej črti. Svet je bil priča, kako se je Italija kljub tej novi organizaciji vedno bolj pogrezala v bedo in revščino. Čisto drugače se je vse zgodilo, kakor pa so obljubljali italijanskemu narodu ameriški plutokrati. Obljubljali so kruh in zaslužek, dejansko pa se je italijanska industrija ustavila, italijanske tovarne pa je začela prevzemati mednarodna visoka financa. Tako je postala Italija prva izkoriščevalna kolonija plutokratskega kapitalizma. V anglosaškem tisku so se sicer čuli protesti proti tej politiki in »New Statesman and Nation« je odkrito poznal, da vlada v Italiji beda in da v južni Italiji ni več civilizacije. Toda pravega učinka tudi ti protesti niso imeli.

Iz pravil UNRRA se vidi, da je njen namen samo ta, da je pomožna organizacija za instaliranje svetovnega gospodarstva Wall-Streeta. Politični svetovalec UNRRA Francis B. Sayre je odkrito povedal, da vidijo USA v tej organizaciji le sredstvo za svoj lastni imperializem. Izjavil je, da more ostati ameriško gospodarstvo zdravo le, če se Evropa in Azija odpreda ameriškemu gospodarskemu udejstvovanju. Nadalje je naglasil, da hoče UNRRA narodom samo pomagati, da premagajo kritično periodo po vojni, ne pa da za nje ustvarijo nov svet. Narodom naj se samo omogoči, da

si sami pomagajo in da proizvajajo to, kar potrebujejo. S tem pa se je pokazal brutalni trik kapitalistov Wall-Streeta, ker bi si mogli pomagati samo narodi, ki imajo zadosti deviz, da plačajo to, kar potrebujejo.

UNRRA je takoj po njeni ustanovitvi kritiziral tudi sovjetski tisk. Tako je pisal list »Vojna in delavski razred«, da hočejo yankeji tako dolgo razširjati obseg UNRRA, dokler ne bi kontrolirala vse svetovne trgovine. Načrti za UNRRA so sicer nastali iz humanitarnih nagibov, vendar pa se opaža tendenca, da hočejo neki politični in gospodarski krogi USA vso to pomožno akcijo za osvobodjene narode uporabiti kot političen instrument. Med tem pa so tudi sovjeti zastopani v UNRRA in kritika sovjetskih listov je utihnila.

Vse podjetje UNRRA je zamišljeno tako, da bi se obe obstoječi veliki oskrbovalni organizaciji (Combined Food Board za živila in Combined Rawmaterials Board za surovine) kasneje razširile na ves svet. Washingtonska centrala UNRRA ima oblike tipične ameriške mamutske organizacije. Nad tisoč birokratov je podrejeno konzorciju gen. direktorjev, strokov-

njakov in kontrolorjev in zastopniki posameznih ameriških gospodarskih panog zavzemajo v konzorciju vodilna mesta.

Proti UNRRA se je slišalo mnogo kritike ter se je zlasti poudarjalo, da je UNRRA dejansko organizacija za ameriški profit. V neki senatni debati je senator Vantenburg tudi čisto odkrito priznal, da je UNRRA dobra kupčija. Mnogi so pa še nadalje opozarjali, da presežki proizvodnje ne bi zadoštovali za oskrbo osvojenih dežel niti v primeru, da bi se mogli pritegniti tudi pomožni viri latinske Amerike.

Navzlic temu pa se agitacija za UNRRA nadaljuje. Anglo-Amerikanci se nočejo odreči »dobri kupčiji« z izropano in razdejano Evropo. Wall-Street hoče triumfirati nad Evropo. Gospodarska svoboda Evrope je eden velikih ciljev, zaradi katerih se vodi današnja vojna. Evropski narodi to vedo in zato so se odločili za gospodarsko sodelovanje in zato so sprejeli nemški načrt nove Evrope. Evropski narodi hočejo braniti svojo gospodarsko in politično svobodo in ker razpolagajo še z zadostnim vojaškim in moralnim kapitalom, si morejo to svobodo tudi priboriti.

Pivo in slad v Protektoratu

O spremembah, ki so nastale med vojno pri proizvodnji piva in slada v Protektoratu, poroča »Südost-Echo« takole:

Ob proglasitvi Protektorata je bilo na Češkem in Moravskem 236 pivovarn, ki so bile združene v pivovarniški zvezi, dočim je 43 tovarn slada in 25 manjših obratov tvorilo industrijo slada. Te prostovoljne industrijske zveze so bile l. 1941. po nemškem vzoru spremenjene v obvezno enotno organizacijo gospodarske skupine za pivo in slad.

V bivši CSR so pospeševali vso industrijo slada zaradi izdatnega izvoza njene proizvodnje, v Protektoratu pa je bilo treba proizvodnjo slada koncentrirati tam, kjer je na razpolago dovolj ječmena. To se je zgodilo tudi zaradi razbremenitve prometa. Vagoni, s katerimi dovažajo ječmen, se uporabljajo redno za odvoz slada v razne pivovarne. S sistematično razdelitvijo slada in surovin so pivovarne mnogo pridobile. Največja (Smichow) je že l. 1942. povečala svojo proizvodnjo piva za 100.000 hl.

V industriji piva in slada so se odlično uveljavili razni tehnični napredki, med katerimi so nekateri tudi zelo koristni splošnemu gospodarstvu. Tako se z novimi kurilnimi napravami v pivovarnah prihrani mnogo premoga. L. 1939. je bila pri hektolitr piva potrošnja premoga 30 kg, zdaj pa je samo 18 kg, v nekaterih pivovarnah celo 12 in še nekaj manj kilogramov. Med vojno je bilo uvedeno enotno pivo, ki se v vseh pivovarnah Protektorata izdeluje iz istih surovin in z enako stopnjo alkohola.

Pivo v Protektoratu se od nemškega piva razlikuje zdaj samo še po načinu varenja, pri cenji je pa še vedno razlika in je pivo iz Protektorata cenejše ko pivo iz Nemčije. Pri tej razliki je ostalo zaradi tega, ker so v Protektoratu nižji produktivni stroški in tudi nižje mezde. Samo cena hmelja in slada je v Nemčiji in Protektoratu enaka. Od začetka lanskega leta so cene piva v Protektoratu nekoliko zvišane, a so še vedno pod ceno v Nemčiji.

Bodeča žica

Med najvažnejšimi izdelki železne in jeklene industrije je žica, ki še ni našla primerne nadomestila, posebna vrsta žice pa je bodeča žica, ki je imela te dni 75letnico svojega obstoja in svoje uporabe.

Prvič se je pojavila na velikih farmah in pašnikih ob reki Ohio v Severni Ameriki. Tam je takrat besnela 7letna meščanska vojna, ki je povzročila veliko razdejavanje in pomanjkanje. Zagar Mihael Kelly ob reki Ohio je zgubil svoj les, žaga mu je propadla, njegovi

sosedje farmerji pa niso imeli več plotov okrog svojih hiš in pašnikov. Ker brez ograj ni šlo, je Kelly lesene plotove nadomeščal z žico, katero je prepletal z bodečimi kavlji. Dela je bilo dosti in bivši žagar je dobil leta 1868. patent na svoje plotove iz prepletene žice z bodikami. Po vojni leta 1873. ko se je v Severni Ameriki industrija močno razvila ter hvaležno sprejemala zasnove novih izdelkov, pa sta dala priseljenec Nemeč Jakob Haisch iz Schwarzwalda in angleški mehanik Glidden bodeči žici

približno sedanjo obliko. Ker so bile žične ograje že udomačene, se je industrija oprijela novega izdelka in v mestu De-Kalb v državi Illinois v USA je nastala posebna industrija bodeče žice. Ustanovitelj sta se sprla in razšla, Anglež Glidden pa je postal bogat, ko je našel finančnike, ki so industrijo v De-Kalbu tako razširili, da je lahko delala tudi za izvoz. Bodeča žica se je iz Amerike razširila po Avstraliji in Aziji, čez Anglijo pa po vsej Evropi.

Rojena med vojnim razdejanjem, je bodeča žica dolgo služila miro-ljubnim namenom. Obdajala je nasade in vrtove, stavbišča in skladišča, proge in mostove, a ker je tako dobro skrbelo, da živina ni ušla iz svojih staj, so seveda tudi velike jetnišnice in kaznilnice z njo prepletale svoja dvorišča ter skozi njo napeljavale še električno strujo. To je bil začetek povratka k vojnemu obeležju rojstva, kot sredstvo oborožitve pa je bodeča žica prvič nastopila v vojni med Angleži in Buri v letih 1899. do 1902.

Takrat so Angleži najprej ogradili koncentracijska taborišča burskih starčkov, žena in otrok z bodečo žico, pozneje pa so svoje postojanke obdajali z žičnimi ovirami, da bi jih zavarovali pred napadi burske konjenice. Med rusko-japonsko vojno 1904./05. so bile žične ovire že v večji veljavi. Takrat so se prvič pojavili tako zvani »španski jezdec« - z živo gosto plepletene kože iz težkih hlobov. Angleži so zalagali z bodečo žico Ruse in Japonce in tako je bilo dovolj »španskih jezdecov« pred Port Arthurjem in Mukdenom. Vojna veljava bodeče žice se je razbohotila med prvo svetovno vojno. »Das Reich« navaja v primer naslednje uporabe bodeče žice pri nemški vojski: julij 1915. na teden 2000 ton ali 200 vagonov, avgust 1915. na teden 3000 ton, julija 1916. na teden 7000 ton, v vseh starih letih vojne pa so spravili Nemci na fronte okrog 600.000 ton ali 60.000 vagonov v vrednosti okrog 330 milijonov zlatih mark. Ta množina in količina bi zadoščala za 65 metrov široko žično mejo okrog tedanje Nemčije. Te podatke o uporabi bodeče žice je navedel v svoji knjigi o svetovni vojni l. 1914. do 1918. nemški pisatelj O. Riebigke.

Tako je bodeča žica značilen primer zahteve in potrebe naše kulture, ki pa ne služi zmeraj kulturnemu namenu, temveč postaja dvorezni meč za človeštvo in njegovo kulturo.

Sprememba žitnega gospodarstva na Bolgarskem

Trgovinski minister Vasilev je napovedal, da bo vlada uvedla s 1. julijem nov sistem v žitnem gospodarstvu, ki bo temeljil na naslednjih štirih načelih:

1. Ustvaritev zadostnih žitnih rezerv.
2. Preprečenje nepotrebnih transportov.
3. Oddaja na podlagi dejansko doseženih presežkov.
4. Prihranitev približno 120 milijonov levov državi na ta način, da se določi krušna cena v skladu z realnimi stroški. Minister Vasilev je nato določil nove žitne cene. Na vprašanje novinarjev je izjavil, da so nove cene v istem razmerju s plačami in mezdami kakor so bile v l. 1939. Če je takrat moral izdati delavec eno osminko svojega dnevnega zaslužka za kruh, mora dati danes eno devetinko.

Obrtniški vestnik

Obvezna prijava zalag starega železa in odpadkov

Obrtniki kovinskih strok morajo prijaviti Pokrajinskemu gospodarstvenemu svetu, odnosno so morali izvršiti prijave že do 26. junija t. l., po sortimentih skupno zalogo starega železa in odpadkov ter današnje tržno ceno te zaloge. Posebej je treba navesti še uporabno železo, za katero se smatra črna, pocinkana, posvinčena, pokositrena in rebrasta pločevina vseh debelin najmanjšega formata 30x50 mm, kotno ploščato, okroglo in šestorobno železo, nadalje T-železo in neenakokrako železo ter nosilci I in U z najmanjšo dolžino 20-kratne velikosti premera, debeline in širine posameznih profilov. O zalogi starega železa je treba voditi poseben register, overjen od Pokrajinskega gospodarskega sveta. Še uporabno železo se sme oddajati porabnikom samo na nakaznice gospodarskega sveta.

Ta obvezna prijava je v zvezi z naredbo o zapori kovin vseh vrst, ki je bila objavljena dne 27. junija v »Trgovskem listu« št. 52.

Kolofonija

Opozorjeni smo na možnost nabave kolofonije, in sicer 20 mte polsvetle prosjone španske kolofonije po 93 lir za kg in 20 mte svetle prosjone španske kolofonije po 105 lir za kg feo skladišče Trst. Podjetja, ki se za stvar zanimajo, morejo dobiti podrobnejša pojasnila v tajništvu Združenja industrijcev in obrtnikov.

† Franc Šindelař

Po dolgi bolezni je dne 5. t. m. umrl v Ljubljani upokojeni industrijski delovodja g. Franc Šindelař, ki je dolga leta uspešno in vzorno deloval pri podjetju Dragotin Hribar, tovarna pletenin. Pokojni si je s svojo vneto in iniciativno delavnostjo zaslužil časten spomin.

Trgovci, ki bi potrebovali pouk in nasvete o gojenju sadnih dreves, naj pošljejo svoj naslov na naše upravništvo. Sedaj — julij — avgust — je čas za »pinciranje«.

Tekstilna proizvodnja in preskrba Turčije

Med večino držav ima Turčija to prednost, da je dobro preskrbljena s tekstilnimi izdelki. Njena tekstilna industrija ima na razpolago dovolj surovin in v desetih letih se je tako razvila, da njena proizvodnja popolnoma ustreza domači potrošnji. Uvažajo se samo nekateri finejši tekstilni izdelki.

Tekstilne tovarne so po večini državna in poldržavna podjetja, v zasebni posesti pa je okrog 70 malih obratov. Državnih podjetij za predelovanje bombaža je 6, za predelovanje volne pa 5. Vse te tovarne so v polnem obratu in potrebno je celo nadurno delo. Precejšnji delež pri tekstilni proizvodnji imajo tudi domača obrtna podjetja, za katera daje država po znižani ceni in tudi brezplačno stroje na razpolago ter že nekaj let po vsej deželi prireja strokovne tečaje.

Država je ustanovila tudi organizacijo, ki prodaja vsa doma iz-

delane in uvožene tekstilne izdelke. Ta prodajna organizacija ni važna samo zaradi pravilne razdelitve, temveč tudi zaradi kontrole cen vse tekstilne proizvodnje, ki je potrebna za preskrbo prebivalstva. V začetku sedanjih vojn so uvozili velike količine tekstilnega blaga iz inozemstva in kmalu so prišle te zaloge v roke spekulantom. Zaradi tega je bilo potrebno, da se je uvedla državna kontrola uvoza in razdelitve tekstilnega blaga.

Pod državno kontrolo je tudi vsa tekstilna proizvodnja. Od časa do časa odredi država, katero vrsto tekstilnega blaga morajo v določenem času izdelati posamezna podjetja, ki dobe na razpolago tudi potrebne surovine. Državna prodajna organizacija razdeli od tovarne prevzete tekstilne izdelke trgovcem na debelo, trgovina na drobno pa je prosta za vso tekstilno proizvodnjo.

Gostilničarski vestnik

Nemški vinski trg

»Deutsche Adria-Zeitung« ugotavlja, da so zadnje slabe letine v Nemčiji močno spremenile razmerje med potrošnjo domačega in uvoženega vina. V povprečju predvojnih let so v Nemčiji konsumirali okrog 600.000 hl uvoženega in 3.650.000 hl doma pridelanega vina. Po slabih letinah pa se je to razmerje l. 1943./44. tako spremenilo, da so morali uvoziti iz inozemstva 1.700.000 hl vina, dočim se je domača proizvodnja znižala na okrog 2.500.000 hl. Iz tega se vidi, da domači pridelki ne zadoščajo potrošnji, kar je tudi razumljivo, ker so za kakih 10% pod pridelkom Francije.

Od l. 1941. ima Francija največji delež pri nemškem uvozu vina. Najvažnejše in največje tvrdke nemškega uvoza rdečega vina so v Bremenu, Hamburgu in Lübecku ter imajo v Franciji in tudi v Italiji že od nekdanj svoja stalna zastopstva, ki skrbijo za staro tradicijo in sloves nemške vinske trgovine.

Zanimiva je struktura potrošnje vina in piva v Nemčiji, Franciji in Italiji, ki so že od nekdanj močno zvezane v vinski trgovini. Letno

potrošnjo vsakega prebivalca kaže približno naslednji pregled:

	vino	pivo	čisti alkohol v litrih
Nemčija	6	58	1
Francija	170	26	2,3
Italija	89	1	0,2

V Nemčiji je potrošnja vina v raznih deželah in pokrajinah seveda zelo različna, kar ni razvidno iz povprečja vse države, lahko se pa reče, da je povprečni letni konsum 10 milijonov Nemecev 35 litrov vina. Tudi iz tega se vidi, da domači vinski pridelki ne morejo zadoščati in da bo Nemčija vedno dober odjemalec vinskih pridelkov drugih držav.

Velehoteli v Budapešti podržavljeni

Madžarski trgovinski minister je odredil, da preidejo židovski gostinski obrati v arijske roke. V Budapešti je bilo od 147 kavaren 20 last židov. Od židovskih kavaren je bilo 13 zaprtih, 7 pa je prešlo v druge roke. Od 160 penzionov je bilo v židovskih rokah 81, od katerih je prešlo v arijske roke 47, drugi obrati so bili zaprti. Od 1500 gostiln v Budapešti je bilo židovskih samo 25. Od teh je bilo 18 zaprtih, 7 pa je

dobilo nove lastnike. Od 760 izkuhov je bilo 160 židovskih. Samo 13 je bilo ariziranih, vsi drugi so bili zaprti. Veliki budimpeštanski hoteli, ki so bili last delniških družb, bodo večinoma podržavljeni. Tako je država prevzela delnice hotelov Bristol, Park Astoria in Palace. Na deželi se je arizacija izvedla znatno laže, ker se je židom že prej odvzela točilna pravica, hotele in penzije pa je večinoma zasegla vojaška oblast.

Cene v gostilnah na Primorskem so določene takole: v pokrajinah Trst, Istra in Kvarner v gostinskih obratih I. kategorije za kosilo 37 lir, II. kategorije 30, III. kat. 23 in IV. kat. 18 lir. V goriški in furlanski pokrajini velja kosilo v obratih I. kat. 32 lir, II. kat. 25, III. kat. 18 in IV. kat. 15 lir.

Denarništvo in zavarovalstvo

Podružnico Ljubljanske kreditne banke v Beogradu bo prevzela beograjska Trgovalna banka, ki je prevzela že l. 1942. Občno gospodarsko banko. Tedaj je Trgovalna banka zvišala svojo delniško glavnico od 10 na 30 milijonov din. Pred kratkim pa je zvišala delniško glavnico na 40 milijonov din. Trgovalna banka je tesno povezana z zavarovalnico »Sunadija«.

Beograjska banka Avala bo zvišala svojo delniško glavnico od 15 na 50 milijonov din. Upravni odbor banke je sedaj odredil emisijo prve tranše novih delnic za 10 milijonov din.

Hranilne vloge v nemških hranilnicah so narasle že na 100 milijard mark. Število hranilnih knjižic je doseglo že dve tretjini vsega števila prebivalstva. Na posamezno knjižico odpade povprečno 1195 mark, proti 825 markam v l. 1913.

Po izkazu Španske narodne banke je narasla njena zlata podloga do konca maja za 27,4 milijona pezet, dočim je obtok bankovcev padel za 125 milijonov pezet.

Hranilne vloge v Franciji so znašale ob koncu lanskega leta pri vseh denarnih zavodov 235 milijard frankov ali 47 odstotkov vsega denarnega obtoka.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Salus, d. d. Ljubljana. Izbrise se član upravnega sveta mr. ph. Ančik Josip, vpiše pa se član upravnega sveta mr. ph. Klanjšček Michael, lekarnar v Ljubljani.

Gradbeno-inženirska in stavbeniška pisarna Dr. ing. Miroslav Kasal in tov. družba z o. z. v Ljubljani. Spremenila se je družbena pogodba. Besedilo firme odslej: Tehnični biro Dr. ing. Kasal

& Kobau, družba z o. z. Obratni predmet poslej še: izvrševanje vseh poslov trgovske agenture. Osnovna glavnica, odslej 76.000 lir, je v gotovini popolnoma vplačana. Družba ima enega ali več poslovodij. Če ima dva ali več poslovodij, zastopata družbo po dva poslovodja kolektivno. — Vpiše se poslovodkinja Kobau Iva, vdova Sedej, roj. Kramar v Ljubljani.

Gospodarske vesti

Drž. minister Speer je na nekem zborovanju podal obširen pregled o stanju nemškega oboroževanja. Ugotovil je, da je nemško oboroževanje kljub letalskim napadom napredovalo, in sicer zaradi odličnega dela nemške industrije, ki se zaveda svoje naloge, in pa vzglednega dela nemških delavcev. Končno je minister napovedal še vrsto novih ukrepov, ki bodo omogočili povečanje nemškega oboroževanja.

Zavod za znanstveno delo pri Nemški delovni fronti je raziskal več industrijskih obratov, v katerih delajo inozemski delavci. Ugotovil je, da so vzhodni delavci dosegli večinoma 60 do 100 odstotkov storitve nemških delavcev, da je torej dosegla povprečna storitev vzhodnih delavcev 80 odstotkov storitve nemških delavcev.

Zagrebska borza je imela lani 6,5 milijarde kun prometa proti 4,7 milijarde predlani.

Hrvatsko poldržavno podjetje »Sladorana« v Zagrebu, ki zida dve novi sladkorni tovarni, bo postopoma zvišalo svojo glavnico od 100 na 250 milijonov kun.

Turško trgovinsko ministrstvo in turško gospodarsko ministrstvo se združita v ministrstvo za narodno gospodarstvo.

Direktni ladijski promet med USA in Turčijo se je zopet začel, kakor poroča »Deutsche Adria-Zeitung«. V Mervil in Iskenderum sta prišla dva tovorna parnika, ki sta pripeljala ameriške surovine in gotove izdelke.

Španska vlada je odobrila posojilo v višini 200 milijonov pezet v korist španskega nacionalnega zavoda za kolonizacijo. Naloga zavoda je, pridobiti še neobdelano zemljo za kmetištvo, ustanavljanje novih vasi in razdelitev nove pridobljene zemlje med kmetovalce.

Občni zbori

Slovenska gradbena in industrijska d. d. »Slograd« v Ljubljani ima 23. redni občni zbor 11. julija ob 16. uri v svojih poslovnih prostorih. Vsakih 20 delnic daje pravico do enega glasu. Delnice se morajo položiti najmanj 6 dni pred občnim zborom pri družbeni blagajni.

Sporočamo, da je dne 5. t. m. po dolgotrajni in težki bolezni umrl naš dolgoletni in zvesti sodelavec, gospod

Franc Šindelař

industrijski delovodja v p.

Pogreb je bil v petek 7. t. m. ob 3. uri popoldne z Žal, kapelice sv. Andreja, k Sv. Križu.

Blagopokojnika, ki si je s svojimi odličnimi sposobnostmi in svojo zvesto vdanostjo in neutrudljivo delavnostjo pridobil velikih zaslug za napredek našega podjetja, ohranimo v trajnem in častnem spominu.

Ljubljana dne 7. julija 1944.

DRAGOTIN HRIBAR
tovarna pletenin

Pijte kavo „Slast“ Ljubljana - Vič

Manufakturna in modna trgovina

A. Žlender

Ljubljana — Mestni trg št. 22

KNJIGOVEZNICA Ljudske tiskarne

LJUBLJANA, Kopitarjeva ul. 6

a) Knjigoveški oddelek:
Vezava vseh vrst
od preprostih do razkošnih

Zaloga poslovnih knjig in rastri-
ranih papirjev za knjigovodstvo

b) Torbarski oddelek:
Izdelovanje kovčegov, potnih in
damskih torbic, aktovk, listnic,
denarnic in sličnih galanterijskih
izdelkov

Solidno in priznано delo

„ALPA“ Hranilni proizvodi LJUBLJANA

pisarna:
skladišče: Vidovdanska cesta 18
telefon 47-07

Suho konzerviranje hranil.
Čaji, čajni nadomestki. Gobe,
izdelki iz gob.

Dišave in začimbe.

Trgovci!

Kadar Vam grozi pokvarjenje
raznih hranil radi vlage, mo-
ljeve, črvove itd. ne zavrzite
blaga. Mi Vam na novih moder-
nih napravah blago higijensko
steriliziramo, brez žvepla ali
pare, samo z udarci vročega
zraka.

Svetlobna telesa, električne stroje in aparate, elektro-
instalacijski material, tehnične predmete, elektroinstala-
cijska dela in vse električne naprave Vam najugodnejše
nudi tvrdka

Slavo Kolar

Lastnik MILAN KOLAR

Ljubljana, Bleiweisova cesta 25a - Telef. 24-66

Priporočajo se:

A. JANEŠ

delikatesna trgovina
Ljubljana, Ulica 3. maja